

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 13-08-2020

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/5379-1/13-08-2020

Α Π Ο Φ Α Σ Η 29/2020

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής, Αρχή) συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση σε σύνθεση τμήματος μέσω τηλεδιάσκεψης την Τετάρτη 08-04-2020 προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος της Αρχής Κωνσταντίνος Μενουδάκος, και τα αναπληρωματικά μέλη Γρηγόριος Τσόλιας, Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου, ως εισηγητής και Εμμανουήλ Δημογεροντάκης, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Χαράλαμπου Ανθόπουλου, Κωνσταντίνου Λαμπρινουδάκη και Ελένης Μαρτσούκου αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, η Ευφροσύνη Σιουγλέ, ειδική επιστήμονας – ελέκτρια ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5379/06-08-2019 καταγγελία από την Α (εφεξής, καταγγέλλουσα), με την οποία η καταγγέλλουσα παραπονείται ότι άσκησε το δικαίωμα πρόσβασης αφού έλαβε φάκελο αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας μέσω συμβατικού ταχυδρομείου από τον Β (εφεξής, καταγγελλόμενος), ο οποίος στο εσωτερικό του περιλάμβανε δύο ψηφοδέλτια σταυρωμένα. Συγκεκριμένα, η καταγγέλλουσα έστειλε ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση ..., με

την οποία ζήτησε από τον καταγγελλόμενο να της γνωστοποιήσει το ή τα ονόματα αυτών που του έδωσαν τα προσωπικά της δεδομένα και βάσει αυτών έγινε η αποστολή της αλληλογραφίας του, αφού η ίδια δεν του γνωστοποίησε τα στοιχεία αυτά. Σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, η καταγγέλλουσα δεν έλαβε ποτέ απάντηση στο αίτημά της. Επίσης, επικοινωνήσε τηλεφωνικά με το γραφείο του καταγγελλόμενου και ζήτησε να ενημερωθεί πως έμαθε τη διεύθυνσή της και το όνομά της αλλά της απάντησαν ότι δεν μπορούν να την ενημερώσουν και να προβεί στις νόμιμες διαδικασίες. Επιπλέον, η καταγγέλλουσα αναφέρει στην ως άνω καταγγελία ότι η ταχυδρομική διεύθυνση στην οποία της εστάλη ο φάκελος δεν περιλαμβάνεται ούτε στους εκλογικούς καταλόγους ούτε σε κάποιους δημόσια προσβάσιμους τηλεφωνικούς (π.χ. ο κατάλογος του ΟΤΕ) ή επαγγελματικούς καταλόγους (π.χ. ο Χρυσός Οδηγός) ή καταλόγους εμπορικών εκθέσεων καθώς και σε μητρώα που καθίστανται εκ του νόμου δημόσια προσβάσιμα.

Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης της εν λόγω καταγγελίας, απέστειλε στον καταγγελλόμενο το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5379-1/17-09-2019 έγγραφο με το οποίο ζήτησε τις απόψεις του επί των καταγγελλομένων, θέτοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές που έχει εκδώσει η Αρχή για την πολιτική επικοινωνία. Ακολούθως, λόγω μη λήψης απάντησης, η Αρχή επικοινωνήσε τηλεφωνικά με το γραφείο του καταγγελλόμενου και ενημέρωσε ότι δεν έχει λάβει ακόμα απάντηση. Κατόπιν τούτου, ο καταγγελλόμενος απάντησε στην Αρχή, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/398/17-01-2020 έγγραφο, στο οποίο αναφέρει τα εξής συνοπτικά αναφερόμενα:

1. Ο καταγγελλόμενος κατήλθε ως υποψήφιος δήμαρχος και στο συνδυασμό του συμμετείχαν υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι, οι οποίοι μπορούσαν να αποστέλλουν προεκλογικό υλικό για την προώθηση της υποψηφιότητάς τους.
2. Το γραφείο του καταγγελλόμενου απέστειλε ενημέρωση σε μία ομάδα επικοινωνίας μεταξύ των δημοτικών συμβούλων, όμως δεν έλαβε καμία απάντηση.
3. Ο καταγγελλόμενος έστειλε στην Αρχή λίστα με τα ονόματα των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, τόσο των πρόσφατων δημοτικών εκλογών του 2019, όσο και του 2014, μήπως πρόκειται για στοιχεία που είχε προσκομίσει υποψήφιος από την προηγούμενη εκλογική αναμέτρηση.

4. Δεν διαθέτει λίστα των υποψηφίων διαμερισματικών συμβούλων που κατήλθαν στις δημοτικές εκλογές του έτους 2014 με υποψήφιο δήμαρχο τον καταγγελλόμενο.
5. Στις δημοτικές εκλογές του έτους 2014 ο καταγγελλόμενος κατήλθε, ως υποψήφιος δήμαρχος, με την στήριξη του κόμματος ..., οπότε τα στοιχεία της καταγγέλλουσας πρέπει να αναζητηθούν και σε τυχόν λίστες του ως άνω πολιτικού κόμματος.
6. Σημείωσε προς την Αρχή, ότι η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ... στην οποία η Αρχή έστειλε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5379-1/17-09-2019 έγγραφο και η οποία εδόθη στην Αρχή από την καταγγέλλουσα, είναι εσφαλμένη και γνωστοποίησε στην Αρχή τη σωστή διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του καταγγελλομένου
7. Σημείωσε προς την Αρχή να μην δοθεί η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του καταγγελλόμενου ... στην καταγγέλλουσα.

Στη συνέχεια, η Αρχή κάλεσε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1510/24-02-2020 έγγραφο τον καταγγελλόμενο σε ακρόαση στη συνεδρίαση του τμήματος της Αρχής στις 04-03-2020, προκειμένου να συζητηθεί η ως άνω καταγγελία καθώς και η γενική πρακτική που ακολουθήθηκε για την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα. Στην εν λόγω συνεδρίαση παρέστη ο καταγγελλόμενος και η δικηγόρος Γ με ..., οι οποίοι εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, την ακροαματική διαδικασία και αφού άκουσε τον εισηγητή και την βοηθό εισηγητή, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχ. 7 του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών

(εφεξής, Κανονισμός), ο οποίος είναι σε εφαρμογή από τις 25 Μαΐου 2018, ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται «*το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*».

2. Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Αρχής σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη τον Κανονισμό, η πολιτική επικοινωνία¹ ενδιαφέρει από την άποψη της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, προεκλογική ή μη, από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα πρόσωπα αυτά καθίστανται υπεύθυνοι επεξεργασίας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (άρθρο 4, στοιχ. 7) εφόσον ορίζουν το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας. Για παράδειγμα, όταν οι βουλευτές ή οι υποψήφιοι βουλευτές λαμβάνουν δεδομένα από τα πολιτικά κόμματα και τα επεξεργάζονται για προσωπική τους πολιτική επικοινωνία, καθίστανται και αυτοί υπεύθυνοι επεξεργασίας. Με την ιδιότητα αυτή και με βάση την αρχή της λογοδοσίας² πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την τήρηση των υποχρεώσεών τους και των κανόνων επεξεργασίας.
3. Σύμφωνα με το άρθρο 4 των ως άνω κατευθυντήριων οδηγιών της Αρχής, νομική βάση για την πολιτική επικοινωνία μέσω ταχυδρομείου μπορεί να αποτελέσει: (α) Η συγκατάθεση των υποκειμένων (άρθρο 6, παρ. 1 α) του Κανονισμού) για την επεξεργασία δεδομένων τους για το συγκεκριμένο σκοπό. (β) Το έννομο συμφέρον του υπευθύνου επεξεργασίας (άρθρο 6, παρ. 1 στ) του Κανονισμού) εφόσον πρόκειται για απλά δεδομένα τα οποία προέρχονται από νόμιμες πηγές, δηλαδή συλλέχθηκαν με νόμιμο τρόπο και η χρήση τους δεν είναι ασυμβίβαστη με το σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας. Τέτοιες πηγές είναι οι εξής: (α) Οι δημόσια προσβάσιμοι κατάλογοι, τηλεφωνικοί (π.χ. ο κατάλογος του ΟΤΕ), επαγγελματικοί κατάλογοι (π.χ. ο

¹ Βλέπε ορισμό στο άρθρο 1 παρ. 2 της οδηγίας 1/2010 της Αρχής

² Όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παρ. 2 του ΓΚΠΔ

Χρυσός Οδηγός), οι κατάλογοι εμπορικών εκθέσεων καθώς και μητρώα που καθίστανται εκ του νόμου δημόσια προσβάσιμα (π.χ. το Γενικό Εμπορικό Μητρώο σύμφωνα με τα άρθρα 5 παρ. 9 και 16 παρ. 1, όπως ισχύουν, ν. 3419/2005). Δεν θεωρούνται δημόσια προσβάσιμοι κατάλογοι, αυτοί που έχουν συγκροτηθεί χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ακόμα και αν είναι διαθέσιμοι μέσω του διαδικτύου (π.χ. κατάλογοι με στοιχεία επικοινωνίας που έχουν συλλεχθεί χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων). (β) Οι εκλογικοί κατάλογοι αποτελούν νόμιμη πηγή σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 5 και 6 ν.32623/1998 και το άρθρο 23 του κωδικοποιητικού π.δ. 96/2007 υπό τις κατά νόμο προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4 των ως άνω κατευθυντήριων οδηγιών της Αρχής.

Ακόμη και όταν τα προσωπικά δεδομένα προέρχονται από νόμιμες πηγές ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει πριν από την πραγματοποίηση της πολιτικής επικοινωνίας να συμβουλευέται το μητρώο του άρθρου 13 παρ. 3 ν. 2472/1997, το οποίο τηρεί η ΑΠΔΠΧ, και στο οποίο εγγράφονται όσα πρόσωπα δεν επιθυμούν τα στοιχεία τους να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας για διαφημιστικούς σκοπούς μέσω ταχυδρομείου

4. Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ 1 του Κανονισμού: *«1. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας επιβεβαίωση για το κατά πόσον ή όχι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία και, εάν συμβαίνει τούτο, το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και στις ακόλουθες πληροφορίες: (...)»*
5. Σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 3 του Κανονισμού *«Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων πληροφορίες για την ενέργεια που πραγματοποιείται κατόπιν αιτήματος δυνάμει των άρθρων 15 έως 22 χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά δύο ακόμη μήνες, εφόσον απαιτείται, λαμβανομένων υπόψη της πολυπλοκότητας του αιτήματος και του αριθμού των αιτημάτων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων για την εν λόγω παράταση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος, καθώς και για τους λόγους της καθυστέρησης. Εάν το υποκείμενο των δεδομένων υποβάλλει το αίτημα με ηλεκτρονικά μέσα, η ενημέρωση παρέχεται, εάν είναι δυνατόν, με ηλεκτρονικά μέσα, εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων*

ζητήσει κάτι διαφορετικό.»

6. Στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία της υπό εξέταση υπόθεσης, προκύπτει ότι η καταγγέλλουσα έλαβε ταχυδρομικό φάκελο, ο οποίος είχε στην εξωτερική του όψη τα στοιχεία του καταγγελλόμενου και εσωτερικά δύο ψηφοδέλτια με σημειωμένο σταυρό. Ωστόσο δεν προκύπτει ότι ο φάκελος εστάλη από τον ίδιο τον καταγγελλόμενο για την προώθηση της υποψηφιότητάς του αφού ευλόγως μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει σταλεί από υποψήφιο δημοτικό σύμβουλο, ο οποίος συμμετείχε στον συνδυασμό του καταγγελλόμενου, για την προώθηση της δικής του υποψηφιότητας, δεδομένου ότι ο φάκελος περιείχε δύο σταυρωμένα ψηφοδέλτια. Εξάλλου, εφόσον δεν διαπιστώθηκε ποιος έστειλε τον φάκελο στην καταγγέλλουσα δεν προκύπτει ποια είναι η πηγή από την οποία αντλήθηκε η ταχυδρομική της διεύθυνση, στην οποία εστάλη ο ως άνω ταχυδρομικός φάκελος και η οποία, σύμφωνα με τα καταγγελλόμενα, δεν υπάρχει σε δημόσια προσβάσιμες πηγές.
7. Με βάση τα παραπάνω, δεν τεκμηριώνεται παράβαση εκ μέρους του καταγγελλόμενου σχετικά με αποστολή μη ζητηθείσας πολιτικής επικοινωνίας μέσω συμβατικού ταχυδρομείου.
8. Ο καταγγελλόμενος δεν απάντησε στο αίτημα πρόσβασης, το οποίο άσκησε η καταγγέλλουσα τόσο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όσο και τηλεφωνικά κατά παράβαση των άρθρων 15 παρ. 1 και 12 παρ. 3 του Κανονισμού.
9. Ο καταγγελλόμενος δεν παρείχε στην Αρχή πληροφορία αναφορικά με την ενημέρωση που παρέχει στα υποκείμενα των δεδομένων για τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης.
10. Ο καταγγελλόμενος δεν παρείχε πληροφορία στην Αρχή σχετικά με ενέργειες του για την ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων ότι η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ..., η οποία υπάρχει ευρέως στο διαδίκτυο, είναι εσφαλμένη, όπως ανέφερε στο απαντητικό του έγγραφο προς την Αρχή, ώστε να μην δημιουργείται η εντύπωση ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα υποκείμενα

των δεδομένων.

11. Ο καταγγελλόμενος συνεργάστηκε, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, με την Αρχή απαντώντας στο έγγραφο για διευκρινίσεις και παρέχοντας τις πληροφορίες που ζητήθηκαν κατά τη συνεδρίαση της Αρχής
12. Δεν έχει επιβληθεί στο παρελθόν διοικητική κύρωση στον καταγγελλόμενο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας από την Αρχή.

Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι, συντρέχουν οι προϋποθέσεις επιβολής σε βάρος του καταγγελλόμενου υπευθύνου επεξεργασίας με βάση το άρθρο 58 παρ. 2 εδ. θ' του Κανονισμού και το άρθρο 15 παρ.6 του ν. 4624/2019 της διοικητικής κύρωσης, που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας, η οποία κρίνεται ανάλογη με τη βαρύτητα της παράβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Επιβάλλει στον Β το αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό διοικητικό χρηματικό πρόστιμο που αρμόζει στην συγκεκριμένη περίπτωση σύμφωνα με τις ειδικότερες περιστάσεις αυτής, ύψους τριών χιλιάδων ευρώ (3.000,00) ευρώ, για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβιάσεις των άρθρων 15 παρ. 1 και 12 παρ. 3 του Κανονισμού.

Ο Πρόεδρος

Η γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου